

«Η σημαντικότερη συγγραφέας noir μυθιστορημάτων».

THE TIMES

ΠΑΤΡΙΣΙΑ ΧΑΪΣΜΙΘ

Καταδίωξη στη Βενετία

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

 ΜΙΝΩΑΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«**Δ**εν είχε αδέλφια» έλεγε ο Κόουλμαν. «Υποθέτω πως αυτό διευκολύνει κάπως τα πράγματα».

Ο Ρέι περπατούσε με το κεφάλι σκυφτό, χωρίς καπέλο, και με τα χέρια χωμένα βαθιά στις τσέπες του πανωφοριού του. Τουρτούριζε. Ο νυχτερινός αέρας της Ρώμης ήταν τσουχτερός, γεμάτος από τον χειμώνα που ερχόταν. Καθόλου δεν διευκόλυνε τα πράγματα, σκεφτόταν ο Ρέι, το γεγονός ότι η Πέγκι δεν είχε αδέλφια. Σίγουρα δεν τα διευκόλυνε για τον Κόουλμαν. Ήταν σκοτεινά στον δρόμο που περπατούσαν. Ο Ρέι σήκωσε το κεφάλι ψάχνοντας για πινακίδα με το όνομα του δρόμου, αλλά δεν βρήκε καμία.

«Έχεις ιδέα πού πάμε;» ρώτησε τον Κόουλμαν.

«Θα έχει σίγουρα ταξί εδώ παρακάτω» είπε ο Κόουλμαν, δείχνοντας μπροστά.

Το πεζοδρόμιο άρχισε να κατηφορίζει. Ο ήχος από τα βήματά τους έγινε πιο διαπεραστικός καθώς τα παπούτσια τους γλιστρούσαν ελαφρά. Χριτς, χρατς, χριτς, χρατς. Για κάθε δύο βήματα του Κόουλμαν ο Ρέι χρειαζόταν το πολύ ένα. Ο Κόουλμαν ήταν

κοντός και είχε ένα γρήγορο, άτσαλο και ταυτόχρονα κυματιστό βάδισμα. Πού και πού ένα σύννεφο καπνού από το πούρο του Κόουλμαν, που το κρατούσε με τα μπροστινά του δόντια, περνούσε με ορμή, πικρό και κατάμαυρο, από τα ρουθούνια του Ρέι. Δεν άξιζε τον κόπο να διασχίσουν τη μισή Ρώμη για να πάνε στο εστιατόριο που ήθελε ο Κόουλμαν, σκέφτηκε ο Ρέι. Είχε συναντήσει τον Κόουλμαν, σύμφωνα με το ραντεβού τους, στις οκτώ στο Καφέ Γκρέκο. Ο Κόουλμαν είχε πει ότι θα συναντούσε κάποιον – πώς τον έλεγαν;– στο εστιατόριο, όμως αυτός ο κάποιος δεν είχε έρθει. Ο Κόουλμαν δεν τον είχε αναφέρει ούτε μια φορά από τη στιγμή που είχαν φτάσει εκεί, και τώρα ο Ρέι αναρωτιόταν αν αυτός ο άνθρωπος πράγματι υπήρχε. Ο Κόουλμαν ήταν παράξενος. Ίσως να είχε γευματίσει ή δειπνήσει σ' εκείνο το εστιατόριο μερικές φορές με την Πέγκι, και να του άρεσε το μέρος λόγω των αναμνήσεων που του ξυπνούσε. Στο εστιατόριο ο Κόουλμαν μιλούσε κυρίως για την Πέγκι, όχι όμως με τόση μνησικακία όσο στη Μαγιόρκα – μέχρι που απόψε κάπου κάπου του ξέφευγε και κανένα γέλιο. Όμως η ματιά του παρέμενε γεμάτη σκληράδα και ερωτηματικά. Και ο Ρέι δεν είχε καταφέρει τίποτα προσπαθώντας να του μιλήσει. Για τον Ρέι αυτή η βραδιά ήταν μια ακόμα βραδιά που περνούσε αδιάφορα από τη ζωή του. Είχε την ίδια ατμόσφαιρα κάποιων άλλων βραδιών στη Μαγιόρκα εκείνες τις δέκα μέρες μετά τον θάνατο της Πέγκι: των άχρωμων, απομονωμένων θα 'λεγε κανείς από τον υπόλοιπο κόσμο, βραδιών, όταν έτρωγαν ή μισότρωγαν το φαγητό τους μόνο και μόνο επειδή τους το έφερναν στο τραπέζι.

«Όστε θα πας στη Νέα Υόρκη» είπε ο Κόουλμαν.

«Πρώτα στο Παρίσι».

«Έχεις δουλειές εκεί;»

«Ε, ναι. Όχι όμως τόσο σοβαρές που να μην μπορώ να τις τελειώσω σε δυο μέρες».

Ο Ρέι επρόκειτο να συναντήσει κάποιους ζωγράφους στη Ρώμη, για να δει αν ενδιαφέρονταν να τους εκπροσωπήσει η γκαλερί του στη Νέα Υόρκη. Η γκαλερί δεν υπήρχε ακόμη. Εκείνη τη μέρα δεν είχε κάνει ούτε ένα τηλεφώνημα, αν και βρισκόταν στη Ρώμη από τις δώδεκα το μεσημέρι. Αναστέναξε, ξέροντας ότι δεν είχε το κουράγιο να συναντιέται με ζωγράφους για να τους πείσει ότι η γκαλερί Γκάρετ θα είχε μεγάλη επιτυχία.

Βιάλε Πόλα, διάβασε σε μια πινακίδα. Μπροστά τους απλωνόταν μια μεγαλύτερη λεωφόρος. Σκέφτηκε ότι πρέπει να ήταν η Νορμεντάνα.

Ο Ρέι αντιλήφθηκε αμυδρά ότι ο Κόουλμαν κάτι ψαχούλευε στην τσέπη του. Έπειτα ο Κόουλμαν γύρισε ξαφνικά προς το μέρος του, κι ένα όπλο εκपुरσοκρότησε ανάμεσά τους. Ο πυροβολισμός πέταξε τον Ρέι προς τα πίσω, πάνω σ' έναν φράχτη, κάνοντας τ' αυτιά του να κουδουνίζουν τόσο δυνατά, που για μερικά δευτερόλεπτα δεν μπορούσε ν' ακούσει τον ήχο από τα πόδια του Κόουλμαν που έτρεχε στο πεζοδρόμιο. Ο Κόουλμαν δεν φαινόταν πια, κι ο Ρέι δεν ήξερε αν τον είχε τινάξει πίσω μια σφαίρα ή αν είχε πέσει μόνος του από την έκπληξή του.

«Κε κόζα;» ούρλιαξε μια αντρική φωνή από ένα παράθυρο.

Ο Ρέι ανάσανε βαριά, συνειδητοποιώντας ότι είχε κρατήσει

* Che cosa?: Τι έγινε; (Σ.τ.Μ.)

την αναπνοή του, και πάλεψε να σηκωθεί από τον φράχτη και να σταθεί στα πόδια του.

«Νιέντε» * απάντησε αυτόματα.

Όταν πήρε μια βαθιά ανάσα, τίποτα δεν τον πονούσε. Αποφάσισε ότι δεν είχε χτυπηθεί. Άρχισε να περπατάει προς την κατεύθυνση που είχε πάρει ο Κόουλμαν, προς τα κει δηλαδή που περπατούσαν νωρίτερα οι δυο τους.

«Αυτός είναι!»

«Τι συνέβη;»

Οι φωνές έσβησαν καθώς ο Ρέι έβγαινε στη Νομεντάνα.

Ήταν τυχερός. Ένα ταξί πλησίασε αμέσως από τα αριστερά. Ο Ρέι το σταμάτησε.

«Αλμπέργκο Μεντιτεράνεο» είπε και σωριάστηκε στο κάθισμα.

Ένιωσε ένα τσίμπημα, ένα κάψιμο ψηλά στο αριστερό του μπράτσο. Σήκωσε το χέρι του. Σίγουρα η σφαίρα δεν είχε διαπεράσει το κόκαλο. Άγγιξε το μανίκι του παλτού του και το δάχτυλό του πιάστηκε σε μια τρύπα. Ψάχνοντας λίγο περισσότερο ανακάλυψε και την τρύπα της εξόδου, στην άλλη μεριά του μανικιού. Και τώρα ένιωθε ζέστη και υγρασία στο εσωτερικό του αγκώνα του, εκεί που έτρεχε το αίμα.

Στο Μεντιτεράνεο –ένα μοντέρνο ξενοδοχείο, που το σιλ του δεν άρεσε και πολύ στον Ρέι, αλλά τα ξενοδοχεία που προτιμούσε ήταν γεμάτα εκείνη τη μέρα–, πήρε το κλειδί του και ανέβηκε με το ασανσέρ μαζί με τον γκρουμ, με το αριστερό του χέρι στην τσέ-

* Niente: Τίποτα. (Σ.τ.Μ.)

πη του παλτού του για να μη στάξει αίμα στο χαλί. Αμέσως μόλις έκλεισε την πόρτα του δωματίου του ο Ρεί ένιωσε ένα αίσθημα ασφάλειας, αν και συνέλαβε τον εαυτό του να ρίχνει κλεφτές ματιές στις γωνίες όταν άναψε το φως, σαν να περίμενε να δει τον Κόουλμαν σε κάποια απ' αυτές.

Πήγε στο μπάνιο, έβγαλε το πανωφόρι του και το πέταξε πάνω στο κρεβάτι. Έπειτα έβγαλε το σακάκι του, φανερώνοντας μια πιτσιλιά από αίμα που κατηφόριζε στο μανίκι τού ριγέ μπλε και άσπρου πουκαμίσου του. Το έβγαλε κι αυτό.

Το τραύμα δεν ήταν παρά ένα γδαρσιματάκι, ούτε δυο πόντους, μια συνηθισμένη γρατζουνιά. Μούσκεψε μια καθαρή πετσέτα για το πρόσωπο και το έπλυνε. Ύστερα έβγαλε ένα τσιρότο από μια τσέπη της βαλίτσας του και θυμήθηκε ότι αυτό το φαρδύ τσιρότο ήταν το μοναδικό που υπήρχε πια στο τσίγκινο κουτί όταν είχε αδειάσει το φαρμακείο του σπιτιού στη Μαγιόρκα. Έπειτα, χρησιμοποιώντας και τα δόντια, έδεσε ένα μαντίλι γύρω από το μπράτσο του. Γέμισε τον νιπτήρα με κρύο νερό και βούτηξε μέσα το πουκάμισο.

Πέντε λεπτά αργότερα, με τις πιτζάμες, ο Ρεί παράγγειλε ένα διπλό Ντιούαρς από το μπαρ. Έδωσε γερό πουρμπουάρ στο μικρόσωμο παλικαράκι που του το έφερε. Μετά έσβησε το φως και πλησίασε με το ποτό του στο παράθυρο. Το δωμάτιό του βρισκόταν μάλλον ψηλά. Η Ρώμη έμοιαζε απέραντη και χαμηλή, με εξαίρεση τον μακρινό, στιβαρό τρούλο του Αγίου Πέτρου και το διπλό κωδωνοστάσιο της Τρινιτά ντί Μόντι, στην κορυφή των σκαλιών της Πιάτσα ντι Σπάνια. Ο Ρεί σκέφτηκε πως ίσως ο Κόουλμαν να τον νόμιζε νεκρό, έτσι όπως είχε σωριαστεί πάνω

στον φράχτη. Ο Κόουλμαν δεν είχε κοιτάξει πίσω του. Ο Ρέι χαμογέλασε αχνά, αν και συνοφρυωμένος. Πού είχε βρει το όπλο ο Κόουλμαν; Και πότε;

Ο Κόουλμαν θα έφευγε την άλλη μέρα το μεσημέρι με το αεροπλάνο για τη Βενετία. Η Ινέζ κι ο Αντόνιο θα πήγαιναν μαζί του, όπως είχε πει εκείνο το βράδυ ο ίδιος. Ο Κόουλμαν είχε πει ότι ήθελε μια αλλαγή σκηνικού, κάτι όμορφο, κι ότι η Βενετία ήταν το καλύτερο μέρος που μπορούσε να σκεφτεί. Ο Ρέι αναρωτήθηκε αν ο Κόουλμαν θα τηλεφωνούσε το άλλο πρωί για να δει αν είχε επιστρέψει στο ξενοδοχείο του ή όχι. Αν από το ξενοδοχείο τού έλεγαν «Μάλιστα, ο κύριος Γκάρετ είναι εδώ», ο Κόουλμαν θα έκλεινε το τηλέφωνο; Κι αν πίστευε ότι τον είχε σκοτώσει, τι θα έλεγε στην Ινέζ; «Άφησα τον Ρέι κοντά στη Νομεντάνα. Πήραμε χωριστά ταξί. Δεν ξέρω ποιος μπορεί να το έκανε». Ή μήπως ο Κόουλμαν δεν είχε πει ότι θα δειπνούσε μαζί του, αλλά με κάποιον άλλο; Άραγε είχε ξεφορτωθεί το όπλο αμέσως, το ίδιο βράδυ, πετώντας το από καμιά γέφυρα στον Τίβερη;

Ο Ρέι ήπια μια μεγαλύτερη γουλιά από το ποτό του. Ο Κόουλμαν δεν θα τηλεφωνούσε στο ξενοδοχείο του· απλώς δεν θα έδινε δεκάρα. Κι αν τον στρίμωχναν, θα έλεγε ψέματα, και θα ήταν πειστικός.

Και θα ανακάλυπτε, φυσικά, ότι ο Ρέι ήταν ακόμη ζωντανός, απλώς επειδή στις εφημερίδες δεν θα υπήρχε τίποτα σχετικό με τον θάνατο ή τον σοβαρό τραυματισμό του. Κι αν ο Ρέι βρισκόταν πια στο Παρίσι ή στη Νέα Υόρκη, ο Κόουλμαν θα είχε την εντύπωση ότι το είχε σκάσει, ότι είχε φύγει μακριά του σαν δειλός πριν εξηγηθούν, ειπωθούν με το όνομά τους, αναλυθούν τα πά-

να. Ο Ρέι ήξερε ότι θα πήγαινε κι αυτός στη Βενετία. Ήξερε ότι θα γίνονταν κι άλλες συζητήσεις.

Το ποτό βοήθησε. Ξαφνικά ο Ρέι ένιωθε χαλαρός και κουρασμένος. Κοίταξε τη μεγάλη ανοιχτή βαλίτσα του πάνω στην μπαγκαζιέρα. Στη Μαγιόρκα την είχε ετοιμάσει προσεκτικά, χωρίς να ξεχάσει μανικετόκουμπα, μπλοκ για σχέδιο, την πένα του, ατζέντες με διευθύνσεις. Τα υπόλοιπα πράγματά του, δύο μπαούλα και κάμποσα χαρτοκιβώτια, τα είχε στείλει στο Παρίσι. Γιατί στο Παρίσι και όχι στη Νέα Υόρκη, δεν ήξερε, αφού στο Παρίσι θα έπρεπε να φροντίσει να τα στείλουν στη Νέα Υόρκη. Δεν τα είχε κανονίσει όλα τέλεια αλλά, με δεδομένη τη βιασύνη με την οποία είχε ετοιμάσει τα πράγματά του στη Μαγιόρκα, του έκανε εντύπωση που τα είχε καταφέρει, και μάλιστα τόσο καλά. Ο Κόουλμαν είχε έρθει από τη Ρώμη μια μέρα πριν από την κηδεία και είχε μείνει άλλες τρεις μέρες μετά. Μέσα σ' εκείνες τις τρεις μέρες ο Ρέι είχε αμπαλάρει όλα τα πράγματα, και τα δικά του και της Πέγκι, είχε τακτοποιήσει οφειλές προς προμηθευτές, είχε γράψει γράμματα, είχε φροντίσει να ακυρωθεί το συμβόλαιο με τον σπιτονοικοκύρη του, τον Ντέκαρντ, που βρισκόταν στη Μαδρίτη, οπότε όλα έπρεπε να γίνουν από το τηλέφωνο. Όλο αυτό το διάστημα ο Κόουλμαν περιφερόταν στο σπίτι, συντετριμμένος, μάλλον σιωπηλός – κι όμως, ο Ρέι είχε δει το λεπτό του στόμα να μικραίνει και να ισιώνει ακόμα πιο πολύ, καθώς η οργή του απέναντι στον Ρέι άρχιζε να συσσωρεύεται και να σκληραίνει. Μια φορά, θυμόταν ο Ρέι, είχε μπει στο καθιστικό για να ρωτήσει κάτι τον Κόουλμαν (ο Κόουλμαν κοιμόταν στον καναπέ του καθιστικού, αρνούμενος να μείνει στο δωμάτιο των ξένων) και τον

βρήκε να κρατάει και με τα δυο του χέρια μια βάση λάμπας από τερακότα σε σχήμα μεγάλης κολοκύθας. Ο Ρέι είχε σκεφτεί για μια στιγμή ότι ο Κόουλμαν θα την πετούσε καταπάνω του, όμως εκείνος την είχε αφήσει κάτω. Ο Ρέι είχε ρωτήσει τον Κόουλμαν αν ήθελε να πάει μαζί του με το αυτοκίνητο στην Πάλμα, σαράντα χιλιόμετρα μακριά, αφού έπρεπε να πάει ως εκεί για να φροντίσει για την αποστολή των αποσκευών του. Ο Κόουλμαν είχε αρνηθεί. Την άλλη μέρα ο Κόουλμαν είχε πάρει το αεροπλάνο από την Πάλμα και είχε επιστρέψει στη Ρώμη και στην Ινέζ, τη νέα του φιλενάδα. Ο Ρέι δεν την είχε γνωρίσει. Είχε τηλεφωνήσει δύο φορές στον Κόουλμαν όσο εκείνος βρισκόταν στη Μαγιόρκα. Είχαν φωνάξει τον Κόουλμαν στο ταχυδρομείο για να απαντήσει, αφού στο σπίτι δεν υπήρχε τηλέφωνο. Ο Κόουλμαν πάντα είχε φιλενάδες, αν και ο Ρέι δεν μπορούσε να καταλάβει τι του έβρισκαν.

Ο Ρέι χώθηκε προσεκτικά κάτω από τα σκεπάσματα, ώστε να μην προκαλέσει κι άλλη αιμορραγία στο μπράτσο του. Ήταν ενοχλητικό που ο Κόουλμαν θα είχε μαζί του την Ινέζ και τον Αντόνιο, τον Ιταλό. Ο Ρέι δεν είχε δει ποτέ του τον Αντόνιο, αλλά μπορούσε να φανταστεί τι τύπος ήταν: ασθενικός, όμορφος και νέος, καλοντυμένος, απένταρος και πλέον ένα παράσιτο, αν και πιθανώς πρώην εραστής της Ινέζ. Και η Ινέζ θα ήταν σαραντάρ, ίσως χήρα, με πολλά λεφτά, ίσως ζωγράφος και η ίδια, και μάλιστα κακή. Όμως ενδεχομένως στη Βενετία, αν ξανάβλεπε τον Κόουλμαν ιδιαιτέρως έστω μονάχα μια φορά, θα μπορούσε να τα πει όλα με απλά λόγια: πως ήταν γεγονός ότι δεν ήξερε γιατί η Πέγκι είχε αυτοκτονήσει, ότι ειλικρινά δεν μπορούσε να το

εξηγήσει. Αν κατόρθωνε να κάνει τον Κόουλμαν να το πιστέψει, αντί να πιστεύει ότι ο Ρέι τού κρατούσε κρυφό κάποιο στοιχείο ζωτικής σημασίας ή κάποιο μυστικό, τότε... Τότε τι; Το μυαλό του Ρέι αρνήθηκε ν' ασχοληθεί περισσότερο με το πρόβλημα. Αποκοιμήθηκε.

Το επόμενο πρωί έκλεισε θέση σε μια νυχτερινή πτήση για τη Βενετία, έστειλε τηλεγράφημα για να κρατήσει δωμάτιο στην Πενσιόνε Σεγκούζο, στην προκυμαία του Τζάτερε, κι έκανε τέσσερα τηλεφωνήματα σε ζωγράφους και γκαλερί στη Ρώμη, κάτι που του απέφερε δύο ραντεβού. Απ' αυτά εξασφάλισε έναν ζωγράφο για τη μελλοντική Γκαλερί Γκάρετ, κάποιον Γκουλιέλμο Γκουαρντίνι, που ζωγράφιζε φανταστικά τοπία με μεγάλη λεπτομέρεια χρησιμοποιώντας λεπτά πινέλα. Η συμφωνία ήταν προφορική, χωρίς κανείς να υπογράψει τίποτα, αλλά ο Ρέι τη χάρηκε πολύ. Ίσως τελικά να μην αναγκάζονταν με τον Μπρους να ανοίξουν στη Νέα Υόρκη την Γκαλερί Κακής Τέχνης. Ήταν μια ιδέα του Ρέι ως τελευταία εναλλακτική λύση: Αν δεν μπορούσαν να βρουν καλούς ζωγράφους, θα έπαιρναν τους χειρότερους, κι ο κόσμος θα ερχόταν για να γελάσει και θα έμενε για ν' αγοράσει – έτσι, για να έχει κάτι διαφορετικό από τους άλλους που συνέλεγαν μόνο «τους καλύτερους». «Εμείς απλώς θα καθίσουμε και θα περιμένουμε» είχε πει ο Μπρους. «Θα πάρουμε μόνο τους χειρότερους, χωρίς να εξηγήσουμε τι σκοπεύουμε να κάνουμε. Δεν είναι ανάγκη να την ονομάσουμε Γκαλερί Κακής Τέχνης. Ας την πούμε Γκαλερί Μηδέν, για παράδειγμα. Σύντομα το κοινό θα το πιάσει το νόημα». Είχαν γελάσει πολύ κουβεντιάζοντάς το στη Μαγιόρκα, όταν ο Μπρους είχε έρθει να τον φιλοξενήσουν

το περασμένο καλοκαίρι. Και ίσως η ιδέα να μην ήταν καθόλου ανέφικτη· όμως ο Ρέι ήταν χαρούμενος, εκείνο το βράδυ στη Ρώμη, που πατούσε σε πιο σίγουρα μονοπάτια με τον ζωγράφο Γκουαρντίνι.

Όταν πήγε στο ξενοδοχείο να πάρει τη βαλίτσα του, έπειτα από το μοναχικό του δείπνο, δεν υπήρχε κανένα τηλεφώνημα γι' αυτόν.

Καταδίωξη στη Βενετία

Όταν η νεαρή σύζυγος του Ρέι Γκάρετ αυτοκτονεί, ο κόσμος του καταρρέει. Για πρώτη φορά στην ξέγνοιαστη ως τότε ζωή του, πρέπει να διαχειριστεί μια δύσκολη κατάσταση. Εκτός από τον πόνο του, έχει να αντιμετωπίσει και την οργή του πεθερού του, Έντουαρντ Κόουλιμαν, που πιστεύει πως ο Ρέι είναι υπεύθυνος για τον θάνατο της κόρης του.

Ο Κόουλιμαν πυροβολεί τον Ρέι και, νομίζοντάς τον νεκρό, φεύγει για τη Βενετία. Ο Ρέι όμως θα τον ακολουθήσει ως εκεί, ελπίζοντας να βρει ευκαιρία να αποδείξει την αθωότητά του. Μέσα στα σοκάκια της γραφικής πόλης παραμονεύουν ο ένας τον άλλο, ο Κόουλιμαν για να εκδικηθεί και ο Ρέι για να ξαλαφρώσει από το βάρος μιας αόριστης ευθύνης. Σε αυτή τη θανάσιμη καταδίωξη οι ρόλοι κυνηγού και κυνηγημένου εναλλάσσονται και η αγωνία κορυφώνεται μέχρι την τελική σύγκρουση.

Η Πατρίσια Χάισμιθ κάνει τους πιο παράλογους χαρακτήρες να μοιάζουν απόλυτα λογικοί, σε σημείο που ο αναγνώστης νιώθει ότι ταυτίζεται απόλυτα με τον πιο ψυχοπαθή δολοφόνο.

ΤΖΙΛΙΑΝ ΦΛΙΝ